

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Hoitotyön koulutusohjelma

Nico Kulokivi

FLORENCE NIGHTINGALEN MERKITYS HOITOTYÖN HISTORIASSA
Posteri hoitotyön opiskelijoille

Opinnäytetyö
Syyskuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Syyskuu 2016
Hoitotyön koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
p. +358 50 405 4816

Tekijä
Nico Kulokivi

Nimeke
Florence Nightingalen merkitys hoitotyön historiassa – Posterit hoitotyön opiskelijoille

Toimeksiantaja

Tiivistelmä

Florence Nightingale on yksi historian vaikuttavimmista sairaanhoitajista. Hän kehitti hoitotyötä merkittävästi eteenpäin elinaikanaan 1800-luvun Englannissa. Hänen suurimpana saavutuksenaan voidaan pitää sairaanhoitajille kehitettyjä harjoituskouluja, joita Florencen Nightingalen ansiosta perustettiin Englantiin sairaaloiden yhteyteen. Nightingale auttoi lisäämään hoitotyön arvostusta ja luomaan siitä arvostetun ammatin. Florence Nightingale kehitti myös sairaaloiden aseptiikkaa, ja häntä pidetään myös näyttöön perustuvan toiminnan luoja. Puhtauden tärkeyden hän oivalsi Krimin sodassa, sillä Englannin sotaministeri lähetti hänet rintamalle parantamaan kenttäsaaraloiden olosuhteita. Nightingale kirjoitti elämänsä aikana useita kirjoja, joista tunnetuin on ympäri maailmaa julkaistu Notes on Nursing –kirja. Florence Nightingalen saavutuksia on tutkittu laajasti maailmalla, mutta Suomessa hän on jäänyt hien tuntemattommaksi.

Opinnäytetyön tarkoitus on herättää opiskelijan mielenkiinto hoitotyön historiaa kohtaan sekä nostaa esille näyttöön perustuvan toiminnan tärkeys ja tuoda esille Florence Nightingalen saavutukset hoitotyössä. Työn kautta opiskelija tutustuu Nightingalen elämään ja siihen, mitä hoitotyö on ollut ennen kuin se lähti kehittymään nykyisen kaltaiseksi. Opinnäytetyön tehtävänä oli tuottaa posterit, jonka kautta on mahdollista nopeasti nähdä Nightingalen vaikutukset hoitotyön historiassa. Opinnäytetyön pohjalta voidaan esimerkiksi lähteä kartoittamaan Suomen hoitotyön kehittymistä 1900-luvun puolivälistä nykypäivään.

Kieli
suomi

Sivuja 25
Liitteet 4
Liitesivumäärä 4

Asiasanat
Florence Nightingale, näyttöön perustuva hoitotyö, hoitotyön historia

THESIS
September 2016
Degree Programme in Nursing

Tikkarinne 9
FI 80200 JOENSUU
Tel. +358 50 405 4816

Author
Nico Kulokivi

Title
The Impact of Florence Nightingale on the History of Nursing

Commissioned by
Karelia University of Applied Sciences

Abstract

Florence Nightingale is one of the most influential nurses in history. She helped to develop nursing care in the 19th century England. Her greatest achievement was the establishment of training schools for nurses attached to hospitals. She helped to establish nursing as a respectable career. Nightingale also developed aseptic practices in hospitals and she is regarded as the founder of evidence-based nursing. She had learned the significance of aseptic practices during the Crimean War. She had been sent to the battle field to observe and to improve the conditions of the field hospitals by the Secretary of State for War. Nightingale also wrote and published several books, out of which '*Notes on Nursing*' is the most well-known. As the achievements of Florence Nightingale have widely been studied abroad, she has remained somewhat unknown in Finland.

The purpose of this thesis is to inspire an interest in nursing students on the history of nursing care and especially on Florence Nightingale and the role she played in developing nursing practices. The assignment was to produce a poster in which the historical development of nursing and the most significant achievements of Florence Nightingale in the field of nursing care are presented in a nutshell. Based on this thesis, the development of nursing care in Finland from the early 20th century until today could be explored.

Language
Finnish

Pages 25
Appendices 4
Pages of appendices 4

Keywords
Florence Nightingale, evidence based nursing, history of nursing

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1	Johdanto	5
2	Florence Nightingale	6
2.1	Kuka Florence Nightingale oli	6
2.2	Krimin sota.....	7
2.3	Nightingalen harjoituskoulu.....	8
2.4	Sairaanhoidosta-kirjan synty.....	9
3	Florence Nightingalen merkitys hoitotyössä.....	11
3.1	Näyttöön perustuva toiminta hoitotyössä	11
3.2	Nightingalen vaikutus hoitotyön historiassa	13
3.3	Nightingalen tilastot	14
3.4	Nightingalen vaikutus nykyisin.....	15
4	Opinnäytetyön tarkoitus ja tehtävä.....	15
5	Opinnäytetyön toteutus	16
5.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	16
5.2	Lähtötilanteen kartoitus sekä kohderyhmä	16
5.3	Opinnäytetyön toteutus.....	17
6	Pohdinta.....	18
6.1	Opinnäytetyön aiheen alkuperä sekä prosessi	18
6.2	Prosessi.....	19
6.3	Posterin toteutus.....	20
6.4	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys.....	21
6.5	Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkokehittämisideat	23

Liitteet

Liite 1	Florence Nightingalen luoma diagrammi Krimin sodassa kuolleiden sotilaiden kuolinsyistä
Liite 2	Tiedonhaussa käytetyt hakusanat
Liite 3	Posterit hoitotyön opiskelijoille
Liite 4	Toimeksiantosopimus

1 Johdanto

Opinnäytetyössä tarkastellaan Florence Nightingalen roolia hoitotyön kehittäjänä 1800-luvun puolivälissä Isossa-Britanniassa. Nightingale oli merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttaja Isossa-Britannian terveydenhuollossa. Hän työskenteli sairaanhoitajana kenttäsairaaloissa, sairaaloissa sekä vankiloissa ja kiinnitti niissä työskennellessään huomiota merkittäviin puutteisiin potilaiden hoidossa sekä hyvinvoinnissa. Nightingale havaitsi muun muassa hygienian puutteellisuuden, jonka seurauksena potilaat kärsivät paljon eri infektiosta. Näkemänsä pohjalta Nightingale ryhtyi kehittämään hoitotyön käytänteitä tehokkaammiksi ja laadukkaammiksi. Florence Nightingalea pidetään myös näyttöön perustuvan toiminnan luoja. Hänellä oli tavoitteena myös lisätä sairaanhoitajan ammatin arvostusta yhteiskunnassa. Hän muun muassa perusti opetuskoulun St. Maryn sairaalan yhteyteen, mahdollistaen näin käytännönläheisen ja kattavan koulutuksen sairaanhoitajille. Nightingalen kirjoittamasta ”Notes on Nursing” (1859) kirjasta tuli oppilaitoksen virallinen oppikirja. Se oli ensimmäisiä hoitoalan oppikirjoja. (Gladfelter 2007, 210–211.)

Florence Nightingale valikoitui opinnäytetyön aiheeksi, koska hänen saavutuksensa hoitotyön kehittämisessä ovat merkittävät. Oli vaikuttavaa huomata, kuinka suuri merkitys yhdellä ihmisellä voi olla toiminnan kehittämisessä. Työssä käydään läpi Florence Nightingalen saavutuksia hoitotyössä ja sitä, kuinka hän toimi hoitotyön uudistajana sekä paransi esimerkillään hoitotyön laatua. Elämänsä aikana Florence Nightingale kirjoitti useita kirjoja, joista käydään pintapuolisesti läpi ”Notes on Nursing, suom. Sairaanhoidosta, 1859”-kirjaa.

Opinnäytetyön tarkoitus on herättää opiskelijan mielenkiinto hoitotyön historiaa kohtaan sekä nostaa esille näyttöön perustuvan toiminnan tärkeys ja tuoda esille Florence Nightingalen saavutukset hoitotyössä. Se, että Nightingale yksin kehitti hoitotyötä elämänsä aikana suuresti eteenpäin, voi motivoida hoitotyön alalla työskenteleviä tekemään jotain sellaista, jolla on suuret vaikutukset tulevaisuudessa. Työn kautta opiskelija saa kuvan Nightingalen elämästä ja siitä, mitä hoitotyö on ollut ennen kuin se lähti kehittymään nykyisen kaltaiseksi. Opinnäytetyön

tuotoksena on posterit, jonka kautta on mahdollista nopeasti nähdä Nightingalen vaikutukset hoitotyön historiassa.

2 Florence Nightingale

2.1 Kuka Florence Nightingale oli

Florence Nightingale syntyi Italiassa, Florencessa, toukokuun 12. päivänä vuonna 1820. Hänen isänsä nimesi Florencen hänen synnyinkaupunkinsa mukaan. Florencen ei koskaan odotettu työskentelevän elantonsa eteen, sillä hän oli syntynyt varakkaaseen perheeseen. Perheelle tulikin erittäin suurena yllätyksenä Florencen varhaisessa iässä osoittama kiinnostus sairaanhoitoa kohtaan, sillä hoitotyön tekijöitä ei arvostettu 1800-luvun yhteiskunnassa. Tämä johtui siitä, että sairaanhoitajat olivat yleensä köyhiä naisia, jotka olivat jääneet leskeksi tai naisia, joille ei yksinkertaisesti ollut muuta työtä tarjolla. Florence oli kuitenkin poikkeus, sillä hän hakeutui ammatin pariin kutsumuksesta. Hän koki uskon tulehmissen 17-vuotiaana ja piti kiinnostustaan sekä omistautumistaan hoitotyöhön Jumalan antamana tehtävänä. Nightingale päätyi opiskelemaan Saksaan, Kaiserwerthiin, vuonna 1851 kolmen kuukauden ajaksi. Saksassa vietetty aika jäi hänen ainoaksi hoitoalan koulutukseksi. Hän on kuitenkin kertonut myöhemmin, että ei oppinut Kaiserwerthissä paljoa, sillä sairaanhoitajat eivät olleet siellä ammattitaitoisia. (Moberg 2012, 13–14.)

Florence Nightingale uudisti 1800-luvun puolivälin jälkeen sairaanhoitoa parantamalla käsitystä puhtauden tärkeydestä sekä nostamalla sairaanhoitajan ammatin kuvaa. Sairaalat olivat 1800-luvun puolivälissä surullisia paikkoja, joissa potilaiden elinolot olivat erittäin huonot. Viemäröinti oli puutteellista, valaistus huonoa ja huoneilma tunkkaista huonon ilmanvaihdon takia. Potilaiden kokonaisvaltainen hoito ja sen kautta potilaan psyykkisten voimavarojen tukeminen olivat myös puutteellista ja näihin Nightingale tahtoi puuttua. Hän tiesi myös, että ympäristöllä on suuri merkitys potilaiden paranemiseen, koska se vaikuttaa potilaiden mielialaan ja mielialalla puolestaan on suuri vaikutus kehon toipumiseen. (O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

Florence Nightingale kuoli 90 vuoden ikäisenä 13.8.1910. Hänet on haudattu Pyhän Margaretin kirkkoon Hampshireen. Nightingale ei avioitunut kertaakaan elämänsä aikana. Hän uskoi, että Jumala oli päättänyt ja merkinnyt hänet pysymään naimattomana. (O'Connor & Robertson 2003.)

Nightingalen merkittävä vaikutus hoitotyöhön tunnustetaan myös nykypäivänä ja hän on saanut urastaan monia kunnianosoituksia. Kansainvälinen sairaanhoitajaliitto viettää Kansainvälistä sairaanhoitajapäivää Nightingalen syntymäpäivänä. Vuonna 1912 Punaisen Ristin kansainvälinen komitea perusti Florence Nightingale -mitalin, jota myönnetään rauhan tai sodan aikana sairaiden hoitamiseen omistautuneille sairaanhoitajille. (International Council of Nurses 2015; International Committee of the Red Cross 2003.) Lontooseen on perustettu myös Florence Nightingale -museo, jossa kävijöillä on mahdollisuus tutustua hänen uraauurtavaan työhönsä (Florence Nightingale Museum 2016).

2.2 Krimin sota

Nightingale tuli tunnetuksi toimiessaan sairaanhoitajana Krimin sodassa (1853–1856), jossa hän pelasti usean brittisotilaan hengen kiinnittämällä erityistä huomiota haavojen puhtaanapitoon sekä kenttäsairaaloiden hygieniaan. Sotilaiden huonot olot rintamalla saivat lehdistössäkin laajalti huomiota. Britannian sotaministeri Sidney Herbert tunki nuoren Nightingalen ja pyysi tätä lähtemään Krimiin selvittämään kenttäsairaaloiden olosuhteita. Nightingale toimi Krimissä 38 muun sairaanhoitajan kanssa sairaanhoitajan tehtävissä ja havainnoi ja raportoi näkemästään Britanniaan. (Moberg 2012, 13–14; Bostridge 2016.)

Sairaalat, ja erityisesti kenttäsairaalat, olivat vielä 1800-luvulla puutteellisia ja karuja. Tarvikkeita ei ollut läheskään tarpeeksi, puhtaudessa ja hygieniassa oli puutteita, ja potilaiden olosuhteet olivat kammottavat. Sairaaloista puuttui myös pätevä johto, eikä niissä näin ollen ollut ketään pitämässä huolta siitä, että potilaat saisivat tarvitsemaansa hoitoa. Haavoittuneet sotilaat pitivät päällään likaisia vaatteita, pääsivät vain harvin pesulle ja heitä kylvetettiin samoilla liinoilla. Taudit ja tulehdukset levisivät nopeasti hygienian puutteesta johtuen. (Gladfelter 2007, 210–211.)

Kenttäsairaalassa Nightingale ryhtyi pitämään kirjaa potilaiden kuolleisuudesta ja niihin johtavista syistä. Hän oli nuorena ollut kiinnostunut sekä matematiikasta että tilastotieteistä ja opiskeli niitä ahkerasti kotona. Opiskeluun hänellä oli hyvät edellytykset varakkaiden vanhempien ansiosta, sillä he olivat palkanneet hänelle kotiopettajan. Juuri tämä oppi osoittautui hyödylliseksi hoitotyön kehittämisessä. (Clements & Averill 2006, 268–274.)

Nightingalen tekemät huomiot kenttäsairaaloitten puutteista olivat monenlaisia. Puutteiden tunnistaminen mahdollisti haavoittuneiden sotilaiden olojen parantamisen rintamalla. Nightingale ehdotti armeijan terveydenhuoltoa tutkivan toimikunnan perustamista. Armeijan lääkintäkoulu perustettiin vuonna 1857, vain vuosi Nightingalen kotiinpaluun jälkeen. Vuonna 1858 Nightingale kirjoitti laajan selvityksen brittiarmeijan terveydestä. Tämä oli tärkeää, sillä tutkimuksen perusteella saatiin tarkkaa tietoa armeijan taistelukelpoisuudesta sekä armeijan sairaalajärjestelyistä. (Clements & Averill 2006, 268–274.)

Parantamalla potilaiden olosuhteita sairaaloissa sekä huomioimalla puhtauden merkityksen hoitotyössä Nightingalesta tuli 1800-luvun puolivälin tunnetuin sairaanhoitaja, jonka saavutukset hoitotyössä tunnetaan vielä nykyisinkin. Florence Nightingalea pidetään näyttöön perustuvan hoitotyön perustajana hänen harjoittamansa tilastoinnin ja kirjaamisen johdosta. (O'Brien King & Gates 2007, 309–333.) Vuonna 1858 Nightingale valittiin ensimmäisenä naisena Royal Statistical Societyn jäseneksi. Valinnan perusteena oli hänen armeijan hyväksi tekemänsä työ sekä sairaalatilastojen luominen. (O'Connor & Robertson 2003.)

2.3 Nightingalen harjoituskoulu

Nightingale palasi takaisin Englantiin Krimin sodasta vuonna 1856 ja perusti vuonna 1860 Nightingalen harjoituskoulun sairaanhoitajille St Thomasin sekä King's College Hospitalin yhteyteen Lontoossa. Harjoituskoulun tehtävänä oli kouluttaa sairaanhoitajista ammattimaisempia ja kehittää heidän hoitotaitojaan. Koulutus perustui Nightingalen kirjoittamaan kirjaan ”Notes on Nursing, suom. Sairaanhoidosta”. (Kelly 2012, 2397–2398; Bostridge 2016.)

Sairaanhoitajakoulujen perustaminen vaati paljon varoja, ja Nightingalen työtä kunnioittamaan perustettiin Nightingale Fund -järjestö, jonka tehtävänä oli perustettujen sairaanhoitajakoulujen ylläpito. Koulussa annettiin opetusta kättilöille sekä köyhäintalojen sairaanhoitajille. Tutkimustiedon mukaan köyhäintalojen hoitajat eivät olleet edes hoitajia vaan asuntoloiden hoidokkeja, jotka pitivät huolta muista. Vuonna 1867 tuli voimaan köyhäinhuoltosääntö, joka mahdollisti sen, että köyhäintalojen hoitajat olivat koulutettuja hoitajia. Vasta vuonna 1897 köyhäintaloissa sallittiin ainoastaan koulutettujen sairaanhoitajien käyttäminen työtehtävissä. Koulutuksessa Nightingale yhdisti käytännön sekä teoreettisen opetuksen, aivan kuten nykypäivänkin sairaanhoitajakoulutuksessa tehdään. (Kelly 2012, 2397–2398.)

Sairaanhoito-oppilaitokset olivat täysin oma kokonaisuutensa, eivätkä ne olleet sairaalan alaisuudessa. Opiskelijoiden oli saatava mahdollisuus päästä tutustumaan sairaanhoitoon jo opiskeluaikanaan sekä harjoittelemaan käytännön hoitotyötä. St. Thomasin ja King's Collegen sairaalat tekivätkin jatkuvasti yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Sairaanhoitajaopiskelijoille mahdollistettiin esimerkiksi osallistuminen luentoihin. Opiskelijat saivat myös lääkäreiden ja osastonhoitajien johdolla tutustua haavanhoitoihin sekä erilaisten vammojen hoitoon. Opetuksessa käytiin läpi erilaisia potilaan avustamiseen liittyviä tehtäviä, joita olivat esimerkiksi pukeutumisessa, syömisessä, peseytymisessä ja liikkumisessa avustaminen. Opiskelijat pääsivät myös tutustumaan leikkauksiin ja harjoittelivat niissä avustamista, aivan kuten nykyäänkin. Myös raportoinnin tärkeyttä tähdennettiin. Sairaanhoitajan oli osattava kertoa potilaastaan tarkasti lääkärille potilaan vointiin liittyvistä seikoista. Sairaanhoitajaopiskelijat saivat myös oppia päivä- ja yövuorojen eroista sekä opetusta sisätaudeista ja kirurgisesta sairaanhoidosta. Lääketieteen periaatteet olivat myös tärkeänä osana koulutusta, ja läpi käytiin myös ihmisen anatomiaa. (O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

2.4 Sairaanhoidosta-kirjan synty

Florence Nightingale kirjoitti hoitotyön perusteoksen, *Notes on Nursing*, vuonna 1859. Kirjaan on koottu Nightingalen keskeisimmät havainnot hoitotyöstä. Kirja sisältää 15 kappaletta, joissa käydään läpi ympäristöön, ravintoon, puhtauteen ja

potilaan huomioimiseen liittyviä seikkoja, joilla kaikilla Nightingale oli käytännössä havainnut olevan suuren merkityksen potilaiden toipumiseen ja hyvinvointiin. Yksi keskeinen havainto kirjassa liittyy myös hoitajien aseptiseen toimintaan, sillä Nightingale oli käytännössä havainnut, kuinka suuri merkitys hoitajien käsihygienialla oli tautien ehkäisemisessä. Kirjassa painotettiin suuresti sitä, kuinka tärkeää on pestä kädet ennen seuraavaan potilaan luo menemistä ja kuinka kädet tulisi pitää puhtaana pitkin päivää. (Nightingale 1859, 88–89.) Tämä sama asia on edelleenkin keskeisesti esillä terveydenhuollossa. Hoitohenkilökunnan käsihygienian varmistamiseksi ja kehittämiseksi on luotu KhYHKÄ-toimintamalli, joka on kehitetty osana Hoitotyön tutkimussäätiön hanketta Hoitotyön näyttöön perustuvien käytäntöjen levittäminen 2013–2015. (Kontkanen 2015, 21.)

Nightingalen kirjaa lukivat sairaanhoitajien lisäksi monet muutkin tahot, kuten lääkärit. Kirjassa oli sovellettavia ohjeita työpajoja, kouluja sekä koteja varten. Kirja oli sisällöltään kattava, koska sieltä löytyi varsinaisen hoitotyön lisäksi muun muassa ohjeita asuntojen tuulettamisesta oikein sekä kotitalouksien siivouksen merkityksestä terveysasioihin. Erittäin mielenkiintoista on myös se, että Nightingale oli havainnut jo tuolloin myös äänen ja valaistuksen merkityksen potilaiden hoidossa ja voinnin seurannassa. (Moberg 2012, 13- 14; Cook & Webb 2002, 118–123.)

Aseptiikka hoitotyössä ei ollut hyvällä tasolla vuoden 1850-luvun puolivälin vaiheilla. Tuolloin ei vielä osattu yhdistää puhtauden merkitystä potilasturvallisuuteen ja siksi sairaalat olivat tunkkaisia, likaisia ja meluisia paikkoja. Jopa sairaanhoitajien puhtaudessa oli puutteita heidän liikkuessaan potilaiden välillä. Vasta vuonna 1859 kun Florence Nightingale oli kirjoittanut edellä mainitun kirjansa, jossa käsiteltiin puhtauden merkitystä hoitotyössä sekä sairaaloiden olosuhteita, huomattiin, kuinka suuri merkitys aseptiikalla hoitotyössä oli. (Nightingale 1859, O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

Sairaanhoitajan ammatin harjoittamiselle ei ollut aiemmin asetettu kovinkaan suuria vaatimuksia, eikä siihen ollut tarjolla kattavaa koulutustakaan. Sairaanhoitajia opetettiin lähinnä vaihtamaan potilaiden lakanoita ja pitämään huolta sairaas-

loiden siisteydestä. Nightingalen saama kolmen kuukauden koulutus sairaanhoitajista Saksan Keiswerthissä ei ollut riittävän kattava, ja suurin osa hänen osaamisestaan ja tiedostaan on kanttunut tarkkailemalla potilaita ja hoitoympäristöjen oloja sekä seuraamalla tilastointien pohjalta muutosten positiivisia vaikutuksia potilaisiin. Nightingale loi omalla toiminnallaan standardit hoitotyölle sekä näyttöön perustuvalle toiminnalle (Gladfelter 2007, 211).

Nightingale kirjoitti elämänsä aikana useita kirjoja, joista tunnetuin on edellä mainittu ”Notes on nursing” -kirja. Kirjasta tuli pitkäksi aikaa sairaanhoitajien oppikirja, joka jokaisen tuli lukea läpi ja opetella. Luomalla hoitotyön standardit ja vaatimukset Nightingale nosti samalla myös sairaanhoitajan ammatin arvostusta suuresti kansalaisten keskuudessa. Sairaanhoitajien ammattiryhmä, jonka tehtävänä oli pitää potilaat turvassa sekä edesauttaa heidän selviytymistään mistä tahansa sairaudesta tai vammasta. (Gladfelter 2007, 210.)

Florence Nightingale loi uransa aikana pohjaa myös holistiselle työskentelylle, jossa pidettiin tärkeänä potilaiden voimavaroja ja keskityttiin potilaan tukemiseen vaikeissa elämäntilanteissa. Ympäristön, valon, äänten ja ruuan merkitys tuotiin esille potilaiden toipumisessa. Hoitajien tuli tiedostaa, että potilaat olivat ihmisiä ja tervehtyminen oli paljon nopeampaa silloin, kun potilas voi myös psyykkisesti hyvin. (O’Brien King & Gates 2007, 309–333.)

3 Florence Nightingalen merkitys hoitotyössä

3.1 Näyttöön perustuva toiminta hoitotyössä

Näyttöön perustuva toiminta tarkoittaa parhaan saatavissa olevan tutkimustiedon käyttämistä hoitotyössä. Tämä sisältää myös sairaanhoitajan klinisen kokemuksen, asiantuntijuuden sekä käytettävissä olevat resurssit. Näyttöön perustuva toiminta on sitä, että sairaanhoitaja valitsee hoitotyön toimintatavoista sellaiset,

joista on suurinta hyötyä potilaalle. Näyttöön perustuva toiminta on tietoa ja käytettävissä oleva tieto on julkista, varmaa ja yleistettävää. Oma toiminta pitää pystyä perustelemaan ja siihen tulee voida luottaa. Näyttöön perustuvalla hoitotyöllä pyritään parantamaan ja tehostamaan potilaan hoidon laatua sekä annettavaa hoitoa. Tavoitteena on muodostaa hoitokäytäntöjä, joiden avulla akuutteihin sekä kroonisiin terveysongelmiin voidaan tarjota parempaa hoitoa potilaille. (Pelkonen 2002,11; Sosiaali- ja terveysministeriö 2003,18.) Näyttöön perustuvan hoitotyön sekä näyttöön perustumattoman hoitotyön erot tulevat esille siinä, että toisessa käytetään perusteltua tietoa potilaan hyödyksi ja eduksi, toisessa taas tieto on epävarmaa ja potilaan kannalta epäedullista. (Closs & Cheater 1999, 10–11; Pelkonen 2002, 11).

Suomessa, kuten muuallakin maailmassa, näyttöön perustuvan toiminnan tärkeys on nostettu erittäin vahvasti esille nykypäivänä. Tämä on havaittavissa muun muassa siitä, että näyttöön perustuvan toiminnan edistäminen löytyy kirjattuna keskeisimmistä terveyspoliittisista asiakirjoista. Terveystieteiden laissa on kirjattu, että terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin (Terveystieteiden laki 1326/2010, 8.§). Sosiaali- ja terveysministeriön laatimaan Hoitotyön toimintaohjelmaan vuosille 2009–2011 on kirjattu muun muassa, että organisaatioihin on luotava näyttöön perustuvan tiedon välittämisen rakenteet ja menettelytavat, jotka varmistavat tiedon välittämisen henkilöstölle (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009).

Kuten Nightingale jo aikanaan opetti, ei näyttöön perustuva hoitotyö ole ainoastaan silminnähtävää tai luonnontieteellistä. On otettava huomioon myös potilaan psyykinen hyvinvointi. (O'Brien King & Gates 2007, 309–333.) Potilaan psyykkisten voimavarojen huomioiminen hoitotilanteissa on yhtä tärkeää kuin perustaa annettava hoito tutkittuun ja hyväksi todettuun hoitotyöhön. Näyttöön perustuvan hoitotyön tulee olla aina korkeatasoiseen hoitoon tähtäävää ja aina potilaan eduksi tapahtuvaa toimintaa. Näyttöön perustuva hoitotyö voi myös parhaimmillaan vähentää kustannuksia, kun potilaalle annetaan heti oikeaa hoitoa ja esimerkiksi hoitovirheitä vältetään. (Pelkonen 2002, 11; Silvennoinen 2003, 9.)

Hoitotyö on jatkuvasti kehittyvä ala. Se, mitä hoitotyö on ollut 1800-luvulla, poikkeaa nykyisestä paljon. Tämä tarkoittaakin sitä, että kehitystä tapahtuu nopeasti. Nykypäivänä ja tulevaisuudessa sairaanhoitajalta tullaan vaatimaan kriittistä sekä tutkivaa työtettä. Uusia tilanteita syntyy jatkuvasti työympäristöissä kehityksen takia. Muutokset ovat jatkuvia, ja siksi sairaanhoitajan tuleekin pyrkiä koko ajan itsensä kehittämiseen ja kouluttamiseen harjoittaessaan hyvää ja potilasturvallista hoitotyötä. (Metsämuuronen 2000, 10.)

3.2 Nightingalen vaikutus hoitotyön historiassa

Florence Nightingalea voidaan pitää modernin hoitotyön perustajana. Hänen mielestään sairaanhoitajan tuli olla ammattitaitoinen ja osata toteuttaa hyvää hoitotyötä. Työskentelyn tuli perustua tietoon, eikä hoitotyötä tulisi tehdä ilman asianmukaista koulutusta. Koulutus oli sidoksissa näyttöön perustuvaan hoitotyöhön, jolle Nightingale itse oli luonut pohjan. Opetuksessa tuotiin esille holistisen työskentelyn periaatteita, joka sisälsi potilaan tuntemisen ja potilaan voimavarojen huomioon ottamisen. Hoitajille tähdennettiin, että aseptiikkaa ja puhtauden ylläpito sekä hoitoympäristöstä huolehtiminen olivat tärkeitä osa-alueita, jotka sairaanhoitajan tuli hallita. Nightingale piti tärkeänä hyvän koulutuksen saamista, työntekoon perehtymistä sekä jatkuvaa oppimista. Koulutuksen vaativuus vaikutti suuresti ammatin arvostukseen ja teki kaikista hoitajista ammattilaisia. Potilasturvallisuus parani huomattavasti, kun sairaanhoitajat olivat ammattitaitoisia ja ryhtyivät huomioimaan potilaan voimavaroja kokonaisvaltaisesti sekä osasivat toteuttaa aseptista työskentelytapaa näyttöön perustuvaan toimintaan pohjautuen. (Clements & Averill 2006, 268–274; Tuulio 1945, 118.)

Kuolleisuus 1800-luvun puolivälin sairaaloissa oli suuri, ja tämän todistivat myös Nightingalen tekemät tilastot, joita hän teki omatoimisesti työskentelynsä ohella. Hän havainnollisti esimerkiksi ympyrädiagrammeihin sairaaloissa kuolleisuutta ja tilastoimalla tarkasti kuolemiin johtavia sairauksia ja komplikaatioita (liite 1). Nykyisin tuon ajan oivallukset tuntuvat pieniltä, mutta kyseisenä ajankohtana ne olivat suuri askel eteenpäin näyttöön perustuvassa toiminnassa. 1800-luvun sairaaloissa ei ollut tuohon aikaan selkeitä keinoja tilastoida erilaisia sairauksia tai edes kuolemantapauksia. Nightingalen ansiosta pystyttiin toteamaan, että vuonna

1855 sairaaloiden potilaista menehtyi yli puolet sairaalassa olon aikana. (Gladfelter, 2007.) Nightingale keräsi uransa aikana tietoja laaja-alaisesti potilaiden voinnista ja raportoi jatkuvasti sairaaloiden oloista. Saatujen tulosten avulla pystyttiin huomaamaan mahdolliset puutteet, joita sairaaloissa esiintyi. (Tuulio 1945, 118; Kelly 2012, 2397–2398.)

Nightingalen tiedettiin olleen suuresti vaikuttamassa myös lasten hyvinvointiin. Hänen mielestään lapset olivat aivan oma osa-alueensa hoitotyössä ja sairaanhoitajan tulisi olla perehtynyt lastenhoitotyöhön erikseen (Jolley 2007, 12). Nightingale perehtyi myös Britannian sairaaloiden olosuhteisiin kyselykaavakkeiden avulla, samalla tavalla miten nykyäänkin kootaan tietoa potilailta. Tulosten perusteella useat sairaalat todettiin ala-arvoisiksi. Monet sairaalat olivat samanlaisia kuin Skutarin kenttäsairaala. Niistä puuttuivat toimiva ilmastointi, valaistus oli heikkoa ja potilashuoneet olivat pieniä sekä tunkkaisia. Viemäröinti oli huonoa ja rakennusten sijainti epäterveellinen. Näiden havaintojen innoittamana Nightingale kirjoitti vuonna 1859 kirjan, *Notes on Hospitals*. Kirjan avulla saatiinkin nopeasti tuloksia aikaseksi ja sairaaloiden olosuhteita paremmiksi. Kirja julkaistiin ainoastaan englannin kielellä, mutta se levisi silti sivistyneeseen maailmaan, ja sitä alettiin käyttää käsikirjana monissa eri maiden sairaaloissa. (O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

3.3 Nightingalen tilastot

Florence Nightingale sai suostuteltua vanhempansa siihen, että hän sai opiskella matematiikkaa ja tilastotieteitä (Keith 1988, 147). Tämä ei ollut ollenkaan tavalista naisille tuohon aikaan.

Nightingale esitti vuonna 1857 ”ruusudiagrammin” avulla, että kuolleisuus Krimin kenttäsairaaloissa ei ollut suurta ainoastaan vakavien vammojen takia, vaan kuolinsyynä olivat vakavat tulehdukset, joita syntyi huonojen ja liikaisten hoitoympäristöjen takia. Nightingalen yksinkertainen tilastointimenetelmä oli tehokas. Puhautauden ja aseptiikan puutteiden kenttäsairaaloissa voitiin nyt todistaa olevan suurena syynä sotilaiden menehtymiselle haavoittumisen jälkeen. Armeija korjasi

puutteita ja sai kuolleisuuden laskemaan suuresti kenttäsairaaloissa. Tilastointimenetelmät siirtyvät lopulta sairaaloihin, joissa ryhdyttiin myös pitämään tilastoa erilaisista sairauksista ja kuolemaan johtavista tekijöistä. (Cook & Webb 2002, 118-123; Bostridge 2016.)

3.4 Nightingalen vaikutus nykyisin

Nightingalen vaikutukset hoitotyössä voidaan nähdä edelleen nykyisin. Tilastointi on edelleen yksi tärkeimmistä osa-alueista sairaaloiden ylläpitämisessä sekä kehityksessä ja toiminnassa. Tilastojen avulla sairaanhoitajat, lääkärit ja muut hoitoalalla vaikuttavat tahot voivat seurata sairaaloiden toimintakykyä ja myös tehostaa toimintaansa ja huomata mahdolliset puutteet sekä ennakoida mahdollisia tilanteita, joita voi olla esimerkiksi erilaisten taudinaiheuttajien ennaltaehkäisy. Potilastietoja tilastoidaan päivittäin ja niitä seurataan tarkasti. (Gladfelter 2007,24; O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

Myös sairaaloiden viihtyvyyteen kiinnitetään nykyään huomiota. Sisustuksella koetetaan luoda lämpimämpi ympäristö, joka ei vaikuttaisi potilaista liian kliiniseltä ja laitosmaiselta. Osa potilaista voi joutua oleilemaan sairaalassa pitempiä kuntoutusjaksoja ja tällöin viihtyvyyden merkitys hoidossa lisääntyy. Potilashuoneista koetetaan tehdä pehmeämpiä värimaailmallisesti ja mahdollisiin yleisiin tiloihin voidaan sisustuksella vaikuttaa mieltä virkistävästi. Florence Nightingale tiesi jo 1800-luvulla, että ympäristöllä on suuri vaikutus potilaiden mielentilaan. (Gladfelter 200,24; O'Brien King & Gates 2007, 309–333.)

4 Opinnäytetyön tarkoitus ja tehtävä

Opinnäytetyön tarkoitus on herättää opiskelijan mielenkiinto hoitotyön historiaa kohtaan sekä nostaa esille näyttöön perustuvan toiminnan tärkeys ja tuoda esille Florence Nightingalen saavutukset hoitotyössä. Työn kautta opiskelija tutustuu

Nightingalen elämään ja siihen, mitä hoitotyö on ollut ennen kuin se lähti kehittymään nykyisen kaltaiseksi. Opinnäytetyön tehtävänä on posterit, jonka kautta on mahdollista nopeasti nähdä Nightingalen vaikutukset hoitotyön historiassa.

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö on koulutusalaan riippuen ohje, ohjeistus, opastus, tai tapahtuman tai tilaisuuden suunnittelu sekä toteuttaminen. Tämän voi toteuttaa projektina, ja siihen voi myös kuulua portfolio. Jokaisessa toiminnallisessa opinnäytetyössä on kuitenkin raportti ja tuotos, joka tässä opinnäytetyössä on posterit. Toiminnallisen opinnäytetyön kohderyhmänä on tekijän itse määräämä yleisö. (Airaksinen 2009.) Tämän työn kohderyhmänä toimivat sairaanhoitaja-opiskelijat sekä hoitoalan henkilöstö.

Tietoperustaan perustuva opinnäytetyö on sellainen, jossa aikaisempia tutkimuksia lukemalla hankitaan tutkittavasta aiheesta tarvittavat tiedot sekä otetaan selvälle ne asiat, jotka aiheesta jo tiedetään. Teoreettista kirjallisuutta tarvitaan aiheen, näkökulman ja menetelmän valinnan perusteluissa. (Liukko 2015.) Tämän opinnäytetyön tietoperusta pohjautuu aikaisempaan tietoon, joka on jo julkaistu. Opinnäytetyössä käytetty tieto on koottu eri lähteistä, ja niistä on koottu tiivis synteesi. Tämän työn tiedonkeruun lähteinä ovat terveystieteiden tietokannat Cinal, Medline ja PubMed sekä internetistä löydetyt, luotettavina pidetyt artikkelit ja julkaisut. Tutkimustietoa käsitellään kriittisesti ja tarvittaessa tehdään vertailua yhteenvetoa varten. Keskeiset käsitteet on käsitelty työn teoreettisessa osassa.

5.2 Lähtötilanteen kartoitus sekä kohderyhmä

Ennen työn aloittamista tutkittiin, kuinka paljon mahdollisia tutkimuksia Florence Nightingalesta on jo entuudestaan tehty. Tarkoituksena on ollut tehdä työ, josta

opiskelija saa käsityksen Nightingalen vaikutuksista hoitotyön historiassa ja luku-prosessi olisi mahdollisimman lukijaystävällistä. Työn kirjoitusasu on helposti luettavaa, jossa tuodaan Nightingalen vaikutukset selvästi esille. Lähdekirjallisuudeksi valittiin luotettavana pidettäviä lähteitä, jotka selvästi pohjautuvat julkaisuihin ja tutkimuksiin, joita ovat tehneet luotettavana pidettävät tutkijat.

Työn kohderyhmänä ovat sairaanhoitajaopiskelijat sekä hoitoalan ihmiset, jotka ovat kiinnostuneita hoitotyöstä ja sen historiasta. Työllä koetetaan tavoittaa myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät entuudestaan ole perehtyneet hoitoyössä vaikuttaneisiin historiallisiin henkilöhahmoihin, ja heille esitellään yksi historian vaikuttavimmista henkilöistä, Florence Nightingale.

5.3 Opinnäytetyön toteutus

Tiedonhakuprosessi lähti liikkeelle siitä, että hakusanoina käytettiin sanoja, joiden avulla saataisiin osuvimmat hakutulokset. Hakusanoina käytettiin seuraavia sanoja: Florence Nightingale, Nightingale, Florence Nightingale ja nursing. Työssä käytetään pääasiassa englanninkielisiä lähteitä, sillä näitä oli laajasti saatavilla työtä varten.

Hakuja tietokannoista tehtiin hakusanoilla ”(florence nightingale AND nursing)”, ”(Florence nightingale)” sekä ”(Nightingale)”. Jokainen tietokanta antoi tuhansia osumia kyseisillä hakusanoilla, ja sopivan lähteen löytäminen oli haastavaa. Tämän vuoksi hakua rajattiin lisäämällä hakusanaksi ”(AND nursing)” sekä ”(AND theory)”. Osumia tuli edelleen runsaasti, joten rajausta lisättiin ”(limited to full text,)”. Näin saatiin käyttöön kokonaisia artikkeleita, joista valittiin opinnäytetyön kannalta keskeisimmät (liite 2). Työhön on valittu ainoastaan luotettavana pidettyjä lähteitä, joiden tutkimustulokset ovat verrattavissa toisiinsa.

Opinnäytetyö sisältää tuotoksen, joka on posterit. Tämä laitetaan esille Karelia-ammattikorkeakoulun seinälle, josta ohi kulkeva opiskelija voi nähdä Nightingalen suurimmat saavutukset hoitotyön kehittämisessä.

6 Pohdinta

6.1 Opinnäytetyön aiheen alkuperä sekä prosessi

Opinnäytetyön aihe on peräisin televisiossa esitetystä dokumentista, joka kertoi Florence Nightingalesta. Historian kautta voidaan oppia ja nähdä, kuinka suuri vaikutus jokaisella voi olla hoitotyön kehittämisessä. Kehitys hoitotyössä on ollut nopeaa, ja 100 vuoden ajanjaksolle mahtuu suuria muutoksia hoitotyössä. 1800-luvun loppupuolella hoitotyö lähti nopeaan kehitykseen tieteiden ja tekniikan avustamana, ja kehitys jatkuu edelleen nopeana nykyisinkin. Hoitotyön osalta suuri merkitys on kuitenkin ollut Florence Nightingalella, jonka vaikutukset näkyvät edelleen nykyisinkin. Hän loi toiminnallaan standardit hoitotyölle ja nostatti sairaanhoitajan ammatin arvostusta. Vaikka hoitotyössä käytettävä tekniikka kehittyy jatkuvasti, pysyvät potilaiden perustarpeet samanlaisena. Ympäristö, turvallisuus, puhtaus ja potilaan psyykkiset voimavarat ovat edelleen niitä, joihin hoitotyön ammattilaisten tulisi keskittyä, aivan kuten Nightingale totesi jo 150 vuotta sitten.

Nightingale toimi aikansa edelläkävijänä hoitotyössä ja uudisti suuresti hoitoalaa 1800-luvun puolivälin jälkeen. Nightingale ymmärsi kokonaisvaltaisen hoitotyön merkityksen jo tuolloin, sillä hän perehtyi potilaisiin kokonaisvaltaisesti. Hän myös ymmärsi, kuinka tärkeää on kerätyn tiedon kirjaaminen, jotta voidaan nähdä eri asioiden yhteydet toisiinsa. Häntä voidaan siis oikeutetusti pitää myös näyttöön perustuvan hoitotyön pioneerina. Tuomalla esille raportoinnin tärkeyden Nightingale myös kavensi lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan välistä kuilua. On muistettava, että 1800-luvun puolivälissä ei vielä osattu ajatella samalla tavalla kuten nykyisin ajatellaan. Nightingalen tekemät huomiot ovat nykyisin hoitotyössä arkipäivää. Ympäristön ja puhtauden tärkeys sekä potilaan kokonaisvaltainen huomioiminen ovat 2000-luvun sairaanhoitajalle asioita, jotka hän oppii jo koulussa ollessaan. On kuitenkin mielenkiintoista huomata, kuinka tietyt asiat eivät vieläkaan noudata täsmällisesti Nightingalen oppeja. Kiire hoitotyössä aiheuttaa välillä sen, ettei potilasta aina päästä kohtaamaan kokonaisuutena, vaan keskitytään

ainoastaan sairauden hoitoon. Tarkoitus ei kuitenkaan ole noudattaa Nightingalen oppeja täydellisesti, vaan koettaa seurata niitä kohtia tarkemmin, jotka selvästi auttavat potilasta selviytymään terveyteensä liittyvissä ongelmissa paremmin.

Opinnäytetyön tekeminen alkoi vuonna 2013. Aikataulutuksen on ollut opinnäytetyötä tehdessä haasteellista, sillä opinnäytetyön ohella on joutunut suorittamaan opintoja loppuun sekä olemaan työelämässä. Opinnäytetyölle oli aikaa joitakin tunteja viikossa. Tämän takia eteneminen työn kanssa on ollut paikoin hidasta. Opinnäytetyön valmistumista seurattiin ryhmätapaamisissa, joissa käytiin läpi jokaisen tapaamiseen osallistuneen opinnäytetyön etenemistä. Ryhmätapaamiset olivat hyviä, sillä jokaisesta tapaamisesta sai aina uusia ideoita, joita pystyi hyödyntämään työssä.

Opinnäytetyö oli aluksi tarkoitus toteuttaa kirjallisuuskatsauksena, mutta ryhmätapaamisten aikana ohjaavat opettajat ehdottivat, että toteutustapa olisi toiminnallinen opinnäytetyö, josta tuotoksena tulisi posterit. Työ toteutettiin lopulta toiminnallisena opinnäytetyönä. Uusi ehdotettu toteuttamistapa oli parempi myös aikataulutuksellisesti. Työ on pituudeltaan lyhyt, mutta tuo esille Florence Nightingalen keskeisimmät vaikutukset hoitotyön historiassa hyvin.

6.2 Prosessi

Opinnäytetyön tekeminen on ollut prosessi, joka on vaatinut organisointikykyä sekä priorisoimista. Se on kehittänyt kohdallani ammatillista kasvua siten, että olen oppinut tutkimaan erilaisia tietokantoja ja arvioimaan niitä kriittisesti. Olen kehittynyt lähteiden luotettavuuden selvittelyssä sekä tiedonhakemisessa. Työtä olen tehnyt yksin ja tätä kautta saanut kokemusta siitä, minkälaisista työskennellä itsenäisesti ja olla vastuussa aikatauluista sekä työn suunnittelusta. Työn aikataulutuksen on ollut haasteellista ja koen, että jatkossa tämän kaltaisia töitä on parempi suorittaa parivierin. Tuolloin aikataulutuksen ja suunnittelun tekeminen yhdessä ja motivaatio on todennäköisesti parempaa, kun toiselta on mahdollista saada tukea ja kannustusta työn tekemiselle.

Aloitin opinnäytetyön tekemisen hakemalla aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Lähteitä oli paljon saatavilla, ja niistä valitseminen osoittautui haasteelliseksi. Luotettavuuden arvioiminen sekä tutkimusten laadun tarkastaminen veivät paljon aikaa. Huomasin, että suuri määrä saatavilla olevia lähteitä ei aina olekaan hyvä asia, sillä lähteiden valintaprosessi hankaloituu. Jos lähteitä olisi vähemmän, mutta lähteiden alkuperä luotettava, olisi valintaprosessikin helpompi. Opinnäytetyön annoin luettavaksi kahdelle eri henkilölle, ja heiltä sain palautetta ja korjausehdotuksia työhöni. Työni ollessa kytköksissä hoitotyöhön pyysin myös työpaikallani työskentelevää lääkäriä lukemaan työni ja antamaan mielipiteensä käsiteltävästä aiheesta. Saamani palaute oli positiivista.

Valitsemani artikkelit olivat mielestäni luotettavia. Monessa artikkelissa käytiin läpi samoja asioita, ja ne selvästi tukivat toisiaan. Myös artikkelien kirjoittajat ovat korkeasti koulutettuja, mikä osaltaan tuo luotettavuutta luettavaa materiaalia kohtaan. Työskentely oli aluksi haastavaa, sillä mahdollisia lähteitä olisi löytynyt erittäin paljon. Halusin rajata aineiston Florence Nightingalen tuomiin muutoksiin hoitotyössä. Artikkeleita lukiessa muodostui kuitenkin hyvä käsitys siitä, mitä Nightingale on saanut aikaan hoitotyössä.

6.3 Posterin toteutus

Posteri on juliste tai tietotaulu, jota yleisesti käytetään tutkimusten tai tieteellisten kokouksien yhteydessä tai sillä voidaan esittää tietoa tapahtumista tai käyttää mainonnassa. Jokaisen posterin tehtävänä on välittää tietoa yksinkertaisesti. Hyvä posteri on tyylikäs, sisällöltään selkeä sekä informoiva, ja se tulee nähdä muutaman metrin päästä. (Landa 2011, 172.)

Opinnäytetyön tuotoksena toimiva posteri on suunniteltu niin, että ohikulkevan on helppo erottaa siitä, kuka Florence Nightingale oli ja milloin hän eli. Posterissa on nähtävillä muutamia hetkiä historiasta vuosilukuineen, jolloin Nightingale saavutuksillaan kehitti hoitotyötä eteenpäin. Posteri sisältää myös kuvan Florence Nightingalesta. Värimaailmaltaan posteri mukailee Karelia-ammattikorkeakoulun värejä, jotta se sopisi koulun teemaan ja sisustukseen. Posterin tyyliasua varten etsittiin ideoita internetistä.

Posterin hahmottelu tapahtui aluksi paperille, johon pystyi sommittelemaan erilaisia tyylivaihtoehtoja käsin. Mallia on otettu myös internetistä erilaisista posteista ja niiden ulkoasusta. Posterin ulkoasuksi on valittu tyyli, joka olisi mahdollisimman toimiva ja yksinkertainen omaa käyttötarkoitustaan varten. Suunnittelussa käytettiin apuna myös vertaisarviointia ja posteria tehdessä kysyttiin sairaanhoitajaopiskelijakollegoiden mielipiteitä posterin toimivuudesta.

6.4 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että työ pohjautuu aineistoon, jossa lähteet ja käytetty aineisto on tulkittu luotettaviksi (Salanterä & Hupli 2003; 21–39). Opinnäytetyösuunnitelman luominen sekä tarkan hakuprosessin tekeminen lisäävät luotettavuutta. Jatkuva työn laadun arviointi pitää myös työn luotettavuuden hyvänä. (Stolt & Routasalo 2007, 68.) Työssä pyritään käyttämään tutkimuksia, joita ovat tehneet luotettavana pidetyt tutkijat ja jotka ovat perehtyneen Florence Nightingaleen. Työn luotettavuus voi heikentyä, kun käytetään vieras-kielisiä lähteitä (Salanterä & Hupli 2003, 26–27; Pudas- Tähkä & Axelin 2007, 53). Tässä työssä lähteinä on käytetty suomen- ja englanninkielisiä julkaisuja. Näiltä osin asiavirheiden todennäköisyys on melko pieni.

Toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamisessa hyödynnetään jo olemassa olevaa tutkimustietoa, jota pidetään luotettavana. Tämän opinnäytetyön uskottavuus perustuu siihen, että aineistona ovat toimineet luotettavina pidetyt lähteet. Tuotoksen sisällön kriittinen arviointi ja vertaaminen jo tehtyihin tutkimuksiin tuo lisää luotettavuutta työlle. Opinnäytetyö on tehty yksin, ja uskottavuutta työhön on tuonut se, että sitä on esitetty sairaanhoitajaopiskelijoille sekä hoitoalalla toimiville kollegoille, jotka ovat voineet arvioida sen sisältöä. Ohjaajilta saadut mielipiteet tuotoksesta sekä tietoperustasta ovat myös lisänneet työn uskottavuutta. Pohdintaosuudessa tuodaan avoimesti esille myös työssä kohdatut haasteet sekä onnistumiset.

Lähdekriittisyys on tärkeää aineistoa etsiessä. On huomioitava valitun lähteen alkuperä sekä julkaisuvuosi. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 72 – 73.) Työn lähteinä

on käytetty noin 20 vuoden sisällä julkaistua aineistoa. Vanhimpana lähteenä toimii Florence Nightingalen kirjoittama kirja ”Notes on Nursing, Sairaanhoidosta, 1859”. Jotkin lähteet voivat sisältää vanhentunutta tietoa, joka on päivittynyt uudemmalla tiedolla nykyisissä julkaisuissa ja näin kumoaa aikaisempien tiedon. Työtä lukevalle ei tulisi antaa vanhentunutta tietoa tutkimusta tehdessä. Työssä on pyritty valitsemaan sellaista aineistoa, joka nykyisin pitää paikkansa. Työtä tehdessä on vertailtu vanhemman sekä tuoreemman aineiston eroja ja tarkistettu, että aineisto on samanlaista ja tutkimustulokset verrattavissa toisiinsa. Lähteiden julkaisijat ovat olleet myös luotettavina pidettyjä tutkijoita, ja artikkelit on julkaistu arvostetuissa lehdissä.

Posterissa käytetyt kuvat ovat luvallisia, ja näiden oikeudellisuus on tarkistettu kuvia valittaessa. Posteriin on selvästi merkittynä linkit, miltä sivuilta kuvat on työhön hankittu ja niiden käyttö sallittua. Posteriin on myös selvästi aseteltu merkki, joka osoittaa, että kuva on yleisesti käytettävissä ja tekijänoikeus loppunut. (liite 4.)

Mahdollisia ongelmia aineiston keruussa ja sen tulkinnassa ovat olleet tietojen ristiriitaisuudet ja näistä johtuvat mahdolliset asiavirheet. Lähteitä tulee aina tarkastella kriittisesti, ja on valittava tarkkaan olennaiset tiedot suuresta määrästä aineistoa.

Opinnäytetyön eettisyys pohjautuu siihen, että aineistoa kerätessä ja työssä käytäessä lähdemerkinnät on selvästi tuotu esille. Työssä seurataan tieteellisen käytännön perusteita opinnäytetyön tekemisen ajan. Työtä tehdessä on pyritty tarkkaavaisuuteen sekä huolellisuuteen. Hyvän suunnitelman luominen ja tämän noudattaminen mahdollisimman hyvin on myös saanut työn etenemään järjestelmällisesti.

Plagiointi on asia, jota missään tieteellisen käytännön perusteita edustavassa työssä ei saa olla. Plagiointi on toisen tekemän tekstin luvaton käyttö omassa työssä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012). Jonkun toisen kirjoittaman tekstin esittäminen omana on myös plagiointia (Hirsjärvi ym. 2009, 26). Myös

puutteellisia lähdemerkintöjä pidetään yhteä plagioinnin muotona (Vilkkä & Airaksinen 2003, 78). Plagioinnin välttämiseksi lähteet ja mahdolliset lainaukset ovat merkitty selvästi. Työ pohjautuu pääosin englanninkieliseen tietoperustaan, joten käännösprosessia tehdessä vältytään suoralta kopioinnilta. Tietojen lähteet on merkitty jokaisen kappaleen loppuun.

6.5 Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkokehittämisideat

Luettujen artikkelien pohjalta ja aiheen mielenkiinnosta johtuen olisi mielenkiintoista vertailla 1800-luvun loppupuolen hoitotyön etiikkaa ja potilaan asemaa lähemmin nykyisin. Ero tosin on melko suuri siihen, mitä hoitotyö on ollut 1800-luvun lopulla. Teknologia on mahdollistanut hoitotyön kehittymisen suuresti, mutta onko edelleen unohdettu kaiken muun kehittämisessä esimerkiksi potilaslähtöisen työskentelyn merkityksen? Florence Nightingale keskittyi paljon yksilöön, psyykkisiin voimavaroihin, potilaan kuunteluun. Kuinka paljon tätä tapahtuu nykyisin hoitotyössä? Minusta on tärkeää, että hoitotyö onkin jatkuvasti kehittyvä ala, joka mahdollistaa sairaanhoitajan kehittymisen jatkuvasti osaavammaksi ammattilaiseksi. Florence Nightingalen mielestä hyvä sairaanhoitaja on sellainen, joka tietää, ettei koskaan ole valmis, vaan on aina oppimassa jotain uutta. On tärkeää osata katsoa taaksepäin, ottaa opiksi asioista, joissa on menty vikaan ja muuttaa niitä asioita, joissa on ollut ongelmia. Tarkastelemalla mennyttä voidaan oppia paljon uutta. Tekemällä tutkimuksia autetaan myös itseä tulevaisuudessa. Voidaan katsoa taaksepäin ja nähdä niitä ongelmia, joita voidaan kohdata tulevaisuudessakin. Tuolloin voidaan tukeutua jo tehtyihin tutkimuksiin ja soveltaa niistä saatuja tuloksia uusiin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin. Näyttöön perustuva toiminta tulisi olla pohjana kaikelle hoitotyössä. Tämän kautta voidaan kehittää hoitotyötä tehokkaammaksi ja myös potilaslähtöisemmäksi. Olisi mielenkiintoista saada Florence Nightingale näkemään modernin hoitotyön maailmaa ja tekemään muutamia tilastoja ja kuulla, mitä mieltä hän on nykypäivän hoitotyön toteutumisesta. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, mutta mahdollista on se, että jokainen hoitoalalla työskentelevä tiedostaa sen, että voi omalla uurastuksellaan kehittää hoitotyötä eteenpäin.

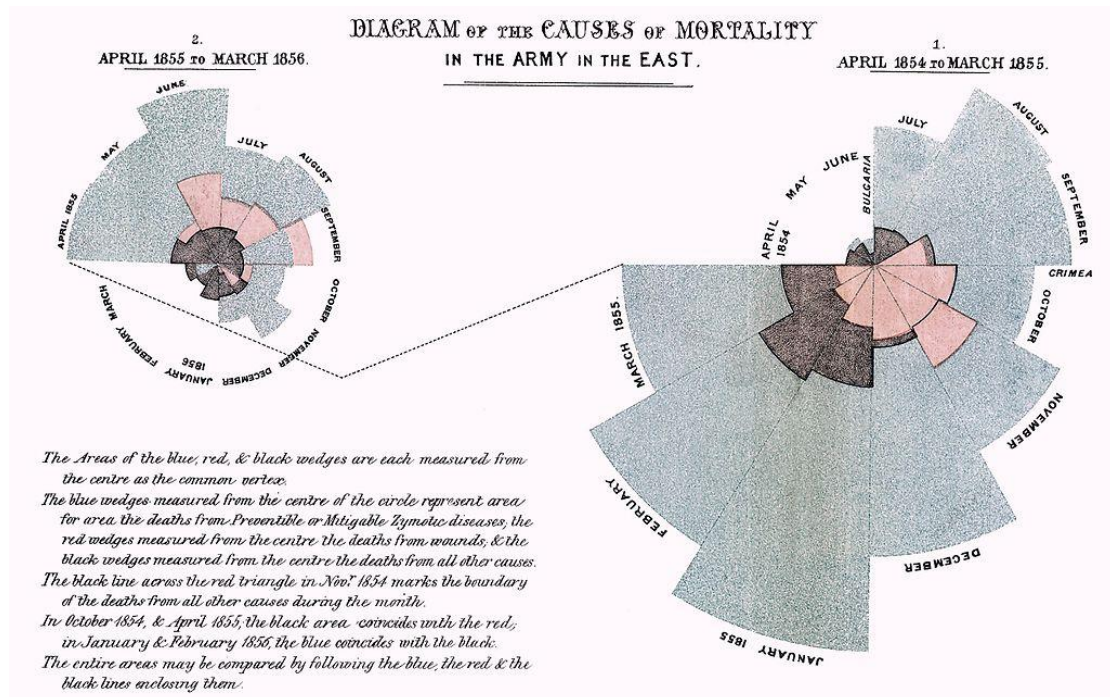
Lähteet

- Airaksinen, T. 2009. Toiminnallisen opinnäytetyön kirjoittaminen. Helsinki: Tammi. <http://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnäytety-tekstin>. 15.5.2016.
- Bostridge, M. 2016. Florence Nightingale: Saving lives with statistics. http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/nightingale_florence.shtml. 14.6.2016.
- Clements, P.T & Averill, J.B. 2006. Finding patterns of knowing the work of Florence Nightingale. *Nurse Outlook* (54), 268-274.
- Cook, G.C & Webb, A.J. 2002. Reactions from the medical and nursing professions to Nightingale's "reform(s)" of nurse training in the late 19th century. *Postgrad Med.* (78), 118–123.
- Closs, S.J. & Cheater F.M. 1999. Evidence for nursing practise: a clarification of the issues. *Journal of Advanced Nursing* 30 (1), 10–17.
- Florence Nightingale Museum 2016. Welcome to the Florence Nightingale Museum. <http://www.florence-nightingale.co.uk/>. 11.7.2016.
- Gladfelter, J. 2007. Florence Nightingale...What you may not know. *Plastic Surgical Nursing* 24 (4), 210–211.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- International Committee of the Red Cross. 2003. Florence Nightingale Medal. <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/misc/5qmkdb.htm>. 11.7.2016.
- International Council of Nurses. 2015. International Nurses Day. <http://www.icn.ch/publications/international-nurses-day/>. 11.7.2016.
- Jolley, J. 2007. Florence Nightingale and children's nursing. *Pediatric nursing* 19 (8), 8, 12.
- Keith, J. M 1988. Florence Nightingale: Statistician and Consultant Epidemiologist. *International Nursing Review.* 35 (5), 147–150.
- Kelly, J. 2012. What has Florence Nightingale ever done for clinical nurses? *Journal of clinical nursing,* (21), 2397–2398.
- Kontkanen, R. 2015. Käsihygienian seuranta ja kehittäminen KhYHKÄ-toimintamallin käyttöönoton suunnitelma Pohjois-Karjalan keskussairaalaan.. Savonia ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Landa, R. 2011. *Graphic Design Solutions.* Boston: Wadsworth
- Lahdenperä, T. & Lukkarinen, H. 2003. Näyttöön perustuva hoitotyö. *Spirium – Suomen anestesiasairaanhoidajat* 38 (1), 10–11.
- Liukko S. 2015. Opinnäytetyön raportointiohje. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <http://oppimateriaalit.jamk.fi/raportointiohje/tag/tietoperusta>. 14.8.2016.
- Metsämuuronen, J. 2000. Maailma muuttuu – miten muuttuu sosiaali- ja terveysala? Sosiaali- ja terveysalan muuttuva toimintaympäristö ja tulevaisuuden osaamistarpeet. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Moberg, Å. 2012. Florence Nightingale, Ihminen myytin takana. Porvoo: Bookwell Oy.
- Nightingale, F. 1859. Notes on Nursing: What is it, and What It is Not. <http://digital.library.upenn.edu/women/nightingale/nursing/nursing.html>. 18.10.2015.
- O'Brien King, M. & Gates, M.F. 2007. Teaching Holistic Nursing: The Legacy of Nightingale. *Nursing Clinics of North America* (42), 309–333.

- O'Connor, J. J., & Robertson, E. F. 2003. Florence Nightingale. School of Mathematics and Statistics, Scotland, UK: University of St. Andrews. <http://www-history.mcs.st-and.ac.uk/Biographies/Nightingale.html>. 10.7.2016.
- Pelkonen, M. 2002. Mitä on näyttö hoitotyössä? Sairaanhoidaja – Sjuksköterskan Vol 75 (4), 11–13.
- Pudas-Tähkä, S-M., & Axelin, A. 2007. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen aiheen rajaus, hakutermit ja abstraktien arviointi. Teoksessa Johansson K, Axelin A, Stolt M & Ääri R-L. (toim.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopiston hoitotieteen laitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja. Sarja A51. Turun yliopisto.
- Salanterä S. & Hupli M. 2003. Tutkitun tiedon hankinta ja arviointi, Teoksessa Lauri S. (toim.). Näyttöön perustuva hoitotyö., Juva: WS Bookwell Oy, 21–39.
- Silvennoinen, P. 2003. Osastonhoitaja näyttöön perustuvan hoitotyön mahdollistajana erikoissairanhoidossa. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Pro gradu –tutkielma.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2003. Terveyttä ja hyvinvointia näyttöön perustuvalla hoitotyöllä. Kansallinen tavoite- ja toimintaohjelma 2004–2007. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2003. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2009. Johtamisella vaikuttavuutta ja vetovoimaa hoitotyöhön. Toimintaohjelma 2009–2011. Julkaisuja 18. <http://www.hotus.fi/hotus-fi/nayttoon-perustuva-toiminta#sthash.WLj5BEFa.dpuf>. 8.7.2016.
- Stolt, M. & Routasalo, P. 2007 Tutkimusartikkelien valinta ja käsittely. Teoksessa. Johansson K., Axelin A., Stolt M. & Ääri R-L. (toim.). Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen,. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja sarja A:51. Turun yliopisto, 58–70.
- Terveysministeriön laki 1326/2010.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset. <http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/htk-loukkaukset>. .14.8.2016.
- Tuulio, T. 1945. Sairaanhoidajan työn historia. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Florence Nightingalen luoma diagrammi Krimin sodassa kuolleiden sotilaiden kuolinsyistä

Lähde: https://en.wikipedia.org/wiki/Florence_Nightingale#/media/File:Nightingale-mortality.jpg

Tiedonhaussa käytetyt hakusanat

Alla olevassa taulukossa tiedonhaussa käytetyt hakusanat, rajaukset ja hakutulokset.

TAULUKKO 1. Tiedonhaku tietokannoista.

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Hakutulos	Valitut
Cinal	“(Florence Nightingale)”	limited to full text	217	2
	“(AND nursing)”		184	1
	“(AND theory)”		228	1
Medline	“(Florence Nightingale)”	basic search	3161	2
	“(AND nursing)”		1512	
		full text	201	

Posterit hoitotyön opiskelijoille

FLORENCE NIGHTINGALE

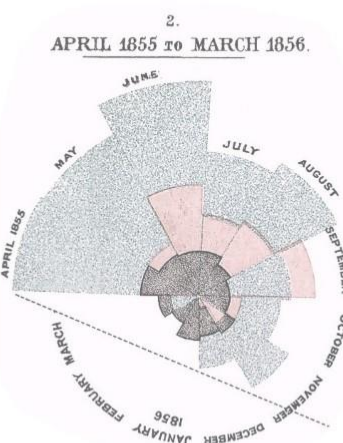
NYKYISEN SAIRAANHOIDON ESIKUVA

SYNTYI

12. toukokuuta 1820, Firenze, Italia

KUOLI

13. maaliskuuta 1910, Hampshire, Englanti

1.
APRIL 1854 to MARCH 1855.DIAGRAM OF THE CAUSES OF MORTALITY
IN THE ARMY IN THE EAST.

Posterit on osa opinnäytetyötä, Nico Kulokivi; Karelia Ammattikorkeakoulu. 2016

1851

Florence opiskelee Kaiserwerthissä kolme kuukautta sairaanhoitoa.

1853-1856

Krimin sota: Florence lähti 33 muun sairaanhoitajan kanssa parantamaan kenttäsairaaloitten olosuhteita.

1857

Ruusdiagrammin julkaisu ensimmäistä kertaa. Näyttöön perustuva hoitotyö saa alkunsa.

1859

Notes on Nursing-kirja, mullistaa hoitotyön.

1860

Nightingalen harjoituskoulu avataan St.Thomasin sairaalan yhteyteen.

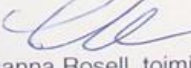
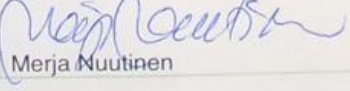
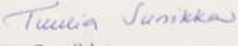
1870

Julkinen erveydenhuolto kaikille.

KUVAT

[HTTPS://UPLOAD.WIKIMEDIA.ORG/WIKIPEDIA/COMMONS/3/3F/FLORENCE_NIGHTINGALE.PNG](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3f/Florence_Nightingale.png)
[HTTPS://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/FLORENCE_NIGHTINGALE#/MEDIA/FILE:NIGHTINGALE-MORTALITY.JPG](https://en.wikipedia.org/wiki/Florence_Nightingale#/media/File:Nightingale-Mortality.jpg)

Toimeksiantosopimus

		OPINNÄYTETYÖN TOIMEKSIANTOSOPIMUS
Toimeksiantaja		
Organisaation nimi:	Karelia ammattikorkeakoulu	
Toimeksiantajan edustaja:	Susanna Rosell	
Osoite:	Tikkarinne 9 80200 JOENSUU	
Puhelinnumero:	013 260 6980	
Sähköposti:	Susanna.rosell@karelia.fi	
Opiskelijan/opiskelijoiden tiedot		
Koulutusohjelma:	Hoitotyö	
Opiskelijanumero(t) ja nimi(et):	1301617	Nico Kulokivi
Puhelinnumero:	+385453588845	
Sähköposti:	nico.kulokivi@gmail.com	
Toimeksiannon kuvaus		
Aihe	Florence Nightingalen merkitys hoitotyön historiassa	
Toteutusmuoto	Toiminnallinen opinnäytetyö, poster	
Aikataulu	2013-2016	
Kustannusarvio ja kustannusvastuu	Opiskelija toimittaa posterin sähköisessä muodossa toimeksiantajalle.	
Toimeksiantajan sitoumukset		
Toimeksiantaja saa oikeuden käyttää ja päivittää tuotosta. Opiskelijalla on tekijänoikeudet tuotokseen.		
Opiskelijan sitoumukset		
Opiskelija sitoutuu tekemään opinnäytetyön Karelia AMK:n opinnäytetyön ohjeiden mukaisesti. Opiskelija sitoutuu noudattamaan hyviä eettisiä ~~periaatteita~~ ~~työtä~~ tehtessä. Opiskelija tuottaa tuotoksena työstään posterin.		
Opinnäytetyön ohjaus Karelia-amk:ssa		
Ohjaaja(t):	Merja Nuutinen, Minna Rokkila, Tuulia Sunikka	
Opinnäytetyön julkisuus		
Opinnäytetyö on julkinen asiakirja ja se voidaan julkaista Theseus-verkkokirjastossa.		
Allekirjoitukset		
Päiväys 9.9.2016	Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys Nico Kulokivi	
Päiväys 9.9.2016	Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus ja nimenselvennys Susanna Rosell, toimialajohtaja	
Päiväys 5.9.2016	Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus ja nimenselvennys Merja Nuutinen Tuulia Sunikka	